

# PROJEKT & KULTUR

nr. 107 --- maj 2011

issn. 0901-8824



**GENVEJ TIL UDVIKLING**



[www.gtu.dk](http://www.gtu.dk)

Skovej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. [gtu\\_sekr@hotmail.com](mailto:gtu_sekr@hotmail.com)  
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

## Velkommen til Projekt & Kultur nr. 107!

**Projekt & Kultur** udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 98 56 29 94  
[gtu\\_sekr@hotmail.com](mailto:gtu_sekr@hotmail.com) - [www.gtu.dk](http://www.gtu.dk)

Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

**Indlæg til Projekt og Kultur nr. 108** skal aftales med koordinatoren på [gtu\\_sekr@hotmail.com](mailto:gtu_sekr@hotmail.com). Bladet forventes udgivet i august. I 2011 vil alle fire numre være på 16 sider, fordi vi i 2010 udsendte to numre à 32 sider. Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 160 eks. Redaktionen ønsker at fremme bladets formidling og opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Med navn signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Mødedeltagelser og udstillinger ---  
 Mediemarkeringer

4: Sommerklunserlejr i Emmaus

5 - 6: **Hvor er den danske mikrofinanssektor på vej hen?**

- af Patricia Langvad Jensen

7: **Indkaldelse til generalforsamling**

8 - 9: **Formandens beretning for 2010**

- af Per Adelhart Christensen

10: **Nigers syvende republik**

- af Poul Kruse

11: **Tuaregiske skolebøger**

- af Karl-G. Prasse

12: **En anden verden er mulig**

- af Luis Tenderini  
 - oversat af Dorthe Lindahl

13 - 15: **Født i et smørhul**

- med trang til at hjælpe

- af Kirsten Skovbo

**Billedet på forsiden** er taget af Dr. Idé Tahirou og forestiller en lille butik i landsbyen Ekawel i Amataltal-zonen i Niger.

**Billedet på bagsiden** er taget af Kirsten Skovbo i en Emmaus-klunserlejr, hun deltog i i sommeren 1966 i en landsby i Loire-dalen, jf. artiklen på siderne 13 – 15. Til højre i billedet ses håndkærerne, som man samlede ind i, jf. artiklen.

**Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter og bidrag siden sidst!**

Vi er for tiden 177 medlemmer.

### Vedr. kontingentbetaling

Bestyrelsen vil gerne henstille til, at kontingentet fremover betales i første halvdel af kalenderåret.

Medlemmerne er altid velkomne til at spørge sekretariatet, om der er betalt for det løbende år. For de medlemmers vedkommende, der modtager papirversionen af Projekt & Kultur, er der klæbet indbetalingskort på side 3, hvis der ikke er betalt.

Gironummer: reg.nr. 1551, kontonr. 0006300804. Fra udlandet sender man til IBAN-nr. DK603000006300804.

.....  
**Den samlede støtte til Kooperativet i Amataltal er i skrivende stund 13.241.107 kr., heraf 11.843.231 kr. fra Danida og 1.397.876 kr. fra andre givere.**

### Fokus på Vestafrika

Genvej til Udvikling deltager søndag den 29. maj 2011 kl. 12 til 22 med vores blandede u-landhandel i arrangementet Fokus på Vestafrika i VerdensKulturCentrets gård på Nørre Allé 7, Nørrebro, København.

### Couleur Café

Genvej til Udvikling deltager søndag den 19. juni 2011 kl. 12 til 17 med vores blandede u-landhandel i Couleur Café i Fælledparken i København.

Kontaktperson for GtU ved de begge ovennævnte arrangementer er Marianne Dithmer, tlf. 45 93 04 32 og 26 79 04 32 eller pr. e-mail på [marianne.dithmer@gmail.com](mailto:marianne.dithmer@gmail.com)

I begge situationer vil det være særdeles værdifuldt, hvis flere fra GtU kan være med, både med henblik på at passe vores stand og medvirke i arrangementerne i øvrigt.



Træmorter fra Burkina Faso, købt fra Pag la Yiri - gave til lektor emeritus Karl-G. Prasse overrakt på medlemsmødet i Værløse  
(foto: Jørgen Olsen)

## Mødedeltagelser og udstillinger

### 5. marts i Værløse:

Medlemsmøde med deltagelse af Isabelle Grignon, Marianne Dithmer, Birgitte Juul Nielsen, Karl-G. Prasse, Poul Kruse, Per Christian Hougen (*vært*), Jean François Tronche, Jens Elgaard Madsen, Per Adelhart Christensen og Jørgen Olsen.

### 23. marts på Mastruplund Ældrecenter, Støvring:

Jørgen Olsen holdt billedforedrag om rejsen til Burkina Faso over jul og nytår, som er omtalt i Projekt & Kultur nr. 106 – læs bl.a.

[www.gtu.dk/PK106-11-12-13-14-15.pdf](http://www.gtu.dk/PK106-11-12-13-14-15.pdf)

Der var 72 mennesker til stede, og der blev solgt varer fra Burkina Faso for 318 kr.

### 28. marts på Frederiksberg:

Patricia Langvad Jensen var til paneldebat, arrangeret af Dansk Forum for Mikrofinans, i anledning af udgivelse af en rapport om mikrofinans. Læs artiklen på side 5 og 6!

### 7. april i København:

Marianne Dithmer repræsenterede Genvej til Udvikling på årsmøde i Uddannelsesnetværket og blev valgt som suppleant til styregruppen. Læs nærmere på [www.uddannelsesnetvaerket.dk](http://www.uddannelsesnetvaerket.dk)!

### 30. april i København:

Arne Hansen og Jørgen Olsen deltog for GtU på repræsentantskabsmøde i FN-forbundet. Læs nærmere på [www.fnforbundet.dk](http://www.fnforbundet.dk)!

Varesalg 1.077 kr.

### 11.-12. maj i Paris:

Jørgen Olsen deltog for GtU på generalforsamling i Emmaus Europa. Jørgen blev valgt til politisk udvalg (= Verdenskommissionen for Politisk

Aktion og International Solidaritet), som består af 2 asiater, 2 afrikanere, 2 amerikanere og 4 europæere. Læs nærmere på [www.emmaus-europe.org](http://www.emmaus-europe.org)! Den 13. maj besøgte en del af mødedeltagerne, herunder Jørgen, Emmaus-Samfundet i Rouen i Normandiet samt ikke mindst "Mindcenteret for Abbé Pierre og Emmaus" i landsbyen Esteville 30 km nord for Rouen. På Esteville kirkegård er Abbé Pierre begravet ved siden af en række af hans tidligste aktive medarbejdere i Emmaus.

## Mediemarkeringer

### Besøg på Fil Bleu's værksted i Ouagadougou

Læs Birgitte Juul Niensens artikel om besøget på Fil Bleu – Den Blå Tråd – under rejsen hen over jul og nytår 2020-2011 – sat ind på International Kontakts hjemmeside sidst i april:

[www.iknet.dk/images/Birgittes%20fortaeller1.pdf](http://www.iknet.dk/images/Birgittes%20fortaeller1.pdf)

**De roterede** – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk) pr. 16. februar; klik ind her: [www.u-landsnyt.dk/blog/51/de-roterede](http://www.u-landsnyt.dk/blog/51/de-roterede)

**Økonomisk undertrykkelse + At bryde den onde cirkel** - under disse overskrifter skriver Genvej til Udviklings koordinator, Jørgen Olsen, den 27. februar to kommentarer til et blogindlæg fra Jørgen Harboe på [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk). Der kan linkes til Jørgen Harboes indlæg og kommentarerne til det på [www.u-landsnyt.dk/blog/7/de-fortabtes-bataljon](http://www.u-landsnyt.dk/blog/7/de-fortabtes-bataljon)

**Gid historien gentager sig** – under denne overskrift skriver GtU's koordinator, Jørgen Olsen, den 24. marts en kommentar til et blogindlæg fra Lars Zbinden Hansen på [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk). Der kan linkes til Lars Zbinden Hansens indlæg og kommentaren til det på [www.u-landsnyt.dk/blog/105/benin-nu-ogs-med-pr-sidenter](http://www.u-landsnyt.dk/blog/105/benin-nu-ogs-med-pr-sidenter)

**Forfriskende nyskabelse i u-landsoplysningen** – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk) pr. 1. april; klik ind her: [www.u-landsnyt.dk/blog/51/forfriskende-nyskabelse-i-u-landsoplysningen](http://www.u-landsnyt.dk/blog/51/forfriskende-nyskabelse-i-u-landsoplysningen)

**At støtte uden at styre** – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk) pr. 27. april; klik ind her: [www.u-landsnyt.dk/blog/51/st-tte-uden-styre](http://www.u-landsnyt.dk/blog/51/st-tte-uden-styre)

## Sommerklunserlejre i Emmaus

Hver sommer arrangeres klunserlejre med indsamling, sortering og salg rundt om i Europa. I enkelte tilfælde kan der blive tale om andre arbejdsopgaver, f. eks. gartneri og byggeri.



Tøjsortering i et fransk Emmaus-samfund  
(foto: Emmaüs France)

For de fleste lejres vedkommende er det permanente Emmaus-samfund, der åbner dørene for unge mennesker i et antal uger, således at den frivillige betragtes som medlem af samfundet på lige fod med de fastboende, mens man er der, og til gengæld forventes det, at samfundets regler respekteres.

Man betaler selv sin rejse frem og tilbage; men den arrangerende organisation giver kost og logi.

Man finder nærmere oplysninger og tilmeldingsvejledning på følgende link:  
[www.emmaus-europe.org/spip.php?rubrique107](http://www.emmaus-europe.org/spip.php?rubrique107)

eller for Frankrigs vedkommende  
[www.volontariat-emmaus.com](http://www.volontariat-emmaus.com).

På begge disse hjemmesider kan man skifte mellem engelsk, fransk og spansk.



Loppemarked i et fransk Emmaus-samfund  
(foto: Emmaüs France)



Franco Bettoli – Centeret i Srebrenica, Bosnien-Hercegovina. Her mødes unge fra en række europæiske lande hver sommer for at støtte lokalbefolkningen med aktiviteter som vejarbejde, vandforsyning mv. Centeret er opkaldt efter Franco Bettoli (1943 – 2008), jf. [www.gtu.dk/italiensk\\_ildsjael.htm](http://www.gtu.dk/italiensk_ildsjael.htm)  
(foto: Emmaus Europa)

Det er muligt for at få en Emmaus-oplevelse i følgende lande og lokaliteter:

Frankrig: Agen, Angoulême, Ardennes, Bourgoin, Quimperlé (*Bretagne*), Brie, Cabries, Cahors, Cernay, Chambéry, Epernay, Forbach, Haguenau, Le Mans, Lyon, Marseille, Metz, Montauban (*to lejre i adskilte perioder*), Niort, Orléans, Pamiers, Rouen, Saint-Paul og Scherwiller.

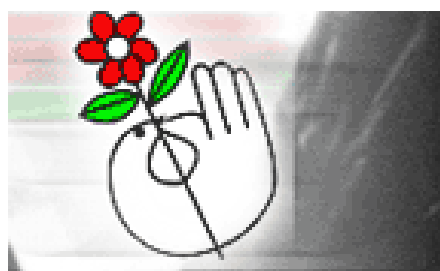
Italien: Torino.

Spanien: Murcia.

Belgien: la Poudrière, Bruxelles.

Finland: Åland. (*Allerede fyldt op med deltagere, mens dette skrives*).

Bosnien-Hercegovina: Srebrenica.



Emmaus Internationals logo sat ind i en collage på hjemmesiden for Emmaus Krefeld i Tyskland  
[www.emmaus-krefeld.de](http://www.emmaus-krefeld.de)

## Hvor er den danske mikrofinanssektor på vej hen?

- af Patricia Langvad Jensen, læser samfundsvidenskab på Roskilde Universitet og skriver 2. semester – projekt om, hvilke økonomiske og sociale rammer, der bør være til stede, for at mikrofinans virker fattigdomsreducerende. Patricia er aktivt medlem af Genvej til Udvikling.

Mandag den 28. marts 2011 inviterede Dansk Forum for Mikrofinans (DFfM) til debatmøde under overskriften *Mikrofinans – på vej hvorhen?* Ved denne lejlighed lanceredes deres nye årsrapport om den danske mikrofinanssektor og arrangementet indeholdt oplæg fra Sam Daley Harris fra Microcredit Summit Campaign samt paneldebat. Jeg deltog i mødet da jeg skriver projekt om private mikrofinansinstitutioner, især med fokus på om disse kan være både fattigdomsreducerende og markedsbaserede.



Sam Daley Harris holder oplæg den 28. marts  
(foto: Dansk Forum for Mikrofinans)

Den første på talerstolen var Sam Daley Harris, som indledningsvis informerede publikum om, at han måtte halvere sit oplæg eftersom han skulle interviewes af Danmarks Radio. Dette medførte et kaotisk oplæg, hvor Harris sprang mellem sine lysbilleder, undlod informationer og efterlod ringe tid til spørgsmål. Formålet med hans besøg i Danmark var selvfølgelig at advokere for Microcredit Summit Campaign, men også for at rette fokus mod et nyt initiativ, The Seal of Excellence for Poverty Outreach and Transformation in Microfinance (= Mærke for fortrinlig fattigdomsbekæmpelse og transformering inden for mikrofinans.)

Dette initiativ udspringer af den kritik, mikrofinans har været udsat for det seneste års tid og skal fremme ansvarlig finansiel opførsel, for derved at sikre låntagernes rettigheder og mulighed for at løfte sig ud af fattigdom. Ifølge Harris er initiativet stadigvæk under udvikling og formålet er, at etablere en objektiv tredje part til certificering af mikrofinansinstitutioner. Denne skal således synliggøre hvilke institutioner, der har fattigdomsbekæmpelse som deres primære mål og hvorledes disse opererer for at opfylde dette mål.

Herefter fremlagde konsulent Lone Søndergaard fra DFfM undersøgelsen af den danske mikrofinanssektor fra 2010. Hovedkonklusionerne heri var at den danske sektor primært er domineret af NGO'er, dvs. private folkelige udviklingsorganisationer, men også at både private aktører og NGO'er de seneste tre år har sat øget fokus på kapacitetsopbygning. Dette skyldes at den danske sektor er blevet mere bevidst omkring de udfordringer og krav, der internationalt stilles til aktørerne. Ligeledes viser undersøgelsen at de danske organisationer i højere grad vælger at fokusere udelukkende på mikrofinans, hvor undersøgelsen fra 2007 viste, at organisationerne brugte mikrofinans som en komponent blandt mange.

Til stede var også norske Anniken Esbensen fra NORAD (svarende til Danida), som berettede om en tilsvarende undersøgelse af den norske mikrofinanssektor. Denne konkluderende, til forskel fra den danske, at den norske sektor er domineret af tværgående samarbejder mellem offentlige institutioner, NGO'er og private aktører. Dertil bør man også notere sig, at den norske sektor har længere erfaring med mikrofinans end den danske. Danske aktører, som f.eks. CARE, har specialiseret sig i at opstille rammer for mikrofinansprojekter. Dvs. de bidrager med uddannelse og kapacitetsopbygning for herved at opstille rammerne for lokalbefolkningen, men berører ikke pengene. I Norge derimod arbejder NGO'er typisk direkte sammen med mikrofinansinstitutioner i Syd og i de seneste år er private investeringer intensiveret.

(fortsættes side 6)



Kvinder modtager lån. Billedet kunne se ud til at være fra Indien eller Bangladesh  
(foto: *International Business Journal*)

## Hvor er den danske mikrofinanssektor på vej hen?

(fortsat fra side 5)

I den efterfølgende paneldebat deltog Anniken Esbensen (NORAD), Jørn Olesen (DANIDA), Lone Søndergaard og Peter Blum Samuelsen (DFfM). Diskussionen tog udgangspunkt i kvaliteten af den danske sektor, og der var udbredt enighed om at vi i Danmark kan lære meget af de norske erfaringer. Nu vil jeg ikke redegøre for hele debatten, men fremhæve et centralt punkt, som undrede mig. Her kommer Jørn Olesen på banen, da han ytrede, at økonomisk vækst er essentiel for at skabe udvikling, og ønskede i denne sammenhæng en bevægelse mod flere investeringer i små og mellemstore virksomheder, frem for traditionel mikrofinans i form af mikrolån til selvhjælpsgrupper og individer. Selvfølgelig er økonomisk vækst afgørende for at skabe udvikling, men det er ikke det eneste måleenhed udvikling kan måles på. Og når vi taler mikrofinans og fattigdomsreducering, er det i flere strategier tydeliggjort at formålet er at hjælpe de fattigste, og så er økonomisk vækst måske ikke det afgørende parameter? Ja, måske er mikrofinans et succesfuldt værktøj når det kommer til at skabe vækst via investeringer i virksomheder, men skaber det vækst at yde de fattigste mikrolån?

Ligeledes påstod Olesen at have bevis for at private mikrofinansinstitutioner kan være økonomisk bæredygtige, og i forlængelse heraf også, at det er ekstremt dyrt og svært at måle effekten af mikrofinans. Hertil må jeg indrømme, at jeg finder det overraskende, at der tilsyneladende er bred enighed i mikrofinans- og udviklingsmiljøet om at mikrofinans er en god idé til bekæmpelse af fattigdom, og samtidig en accept af og viden om, at der ikke findes nævneværdigt bevis for at mikrofinans faktisk reducerer fattigdom.

Som ovenstående tyder på, gik jeg derfor fra debatmødet med endnu flere spørgsmål end da jeg kom, og med en skuffelse over den manglende nuancering på tværs af panelet.

Læs videre på følgende links:

[www.mikrofinans.dk/index.php?option=com\\_content&view=article&id=82:ny-undersogelse-viser-fokus-pa-kvalitet-i-mikrofinans-branchen&catid=1:indhold](http://www.mikrofinans.dk/index.php?option=com_content&view=article&id=82:ny-undersogelse-viser-fokus-pa-kvalitet-i-mikrofinans-branchen&catid=1:indhold)

[www.nyuib.com/ibj/2010/12/measuring-the-real-social-impact-of-microfinance](http://www.nyuib.com/ibj/2010/12/measuring-the-real-social-impact-of-microfinance)

## Indkaldelse til generalforsamling

Genvej til Udvikling (GtU) holder general-  
forsamling søndag den **12. juni kl. 13.00**  
hos Laura Katholm Olsen, Birgitte Juul Nielsen  
og Jørgen Olsen, **Skovvej 24, Arden.**

Tilmelding **senest to uger før**, dvs. den 29. maj,  
på tlf. 98 56 29 94 eller pr. e-mail på  
[gtu\\_sekr@hotmail.com](mailto:gtu_sekr@hotmail.com).

Der ydes rejsedækning ved benyttelse af billigste  
rejseform. Kørelejlighed fra og til Sjælland vil  
kunne arrangeres via henvendelse til Per Christian  
Hougen på tlf. 44 48 02 38  
eller [perch@nypost.dk](mailto:perch@nypost.dk).

**Alle er velkomne** – dog har kun fremmødte  
medlemmer, der er fyldt 14 år, stemmeret.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

- 1) **Valg af dirigent:**  
Aftales ved mødets åbning.
- 2) **Beretning:**  
Læs side 8 og 9!
- 3) **Forelæggelse og godkendelse af det  
reviderede regnskab:**  
Regnskabet forventes uddelt på  
generalforsamlingen.
- 4) **Behandling af indkomne forslag:**  
Forslag, der ønskes behandlet,  
skal være modtaget på sekretariatet  
- [gtu\\_sekr@hotmail.com](mailto:gtu_sekr@hotmail.com) -  
senest søndag den 5. juni kl. 14.00.
- 5) **Fastsættelse af det årlige kontingent:**  
Bestyrelsen foreslår uændrede satser:  
Personligt medlemskab.....150 kr.  
Husstandsmedlemskab.....200 kr.  
Kollektivt medlemskab.....200 kr.  
Abonnement uden medlemskab 100 kr.
- 6) **Planer for det kommende år:**  
Projekt(er) i Agadez-regionen, Niger.  
Projekt(er) i Diffa-regionen, Niger.  
[www.gtu.dk](http://www.gtu.dk).  
GtU's tidsskrift Projekt & Kultur.

GtU's kollektive medlemskaber:

- ✚ Emmaus Europa og Emmaus International,  
herunder bidrag til solidaritetsfonden.  
Bestyrelsen foreslår 120 €.
- Fair Trade Danmark
- Mellempfolkeligt Samvirke
- FN-forbundet
- Projektrådgivningen
- Uddannelsesnetværket
- NGO-forum
- Venskabsforeningen Danmark –  
Vestafrika.

### 7) Valg af bestyrelse, bestyrelses- suppleanter og revisor:

Økonom Per Adelhart Christensen, Randers,  
gymnasielektor Jean François Tronche, Højbjerg,  
og biolog Jens Elgaard Madsen, Brabrand  
modtager genvalg til bestyrelsen.

Biolog Isabelle Grignon, København, modtager  
genvalg som 1. suppleant til bestyrelsen, og  
konsulent Leif Haarbo Nielsen, Brabrand,  
modtager genvalg som 2. suppleant.

Bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet  
PriceWaterhouseCoopers, Odense, ved Erik  
Pindstoft Jensen.

### 8) Eventuelt:

Generalforsamlingen for 2012 foreslås afholdt  
søndag den 11. juni på Fyn eller på Sjælland.

.....

Efter generalforsamlingen vil vi fortsætte med et  
**tema om foreningens oplysning mv.**

Her vil vi drøfte, hvordan GtU i dag oplyser og  
markerer sig i den offentlige debat og i det  
”offentlige rum” (fx salgsudstillinger, deltagelse i  
møder osv.), og ideer til, hvad vi skal gøre  
fremover; det kan fx være hjemmeside, skal vi på  
Facebook, introfolder osv. osv.

De, der melder sig til dagen, vil inden mødet få  
tilsendt et udkast til en introfolder med opfordring  
til at overveje ændringsforslag.

.....

Endelig afsluttes dagen med et kort konstituerende  
bestyrelsesmøde, som er åbent for alle.

## Formandens beretning for 2010

Så blev det tid til endnu en gang at se tilbage på et år, der er gået, kigge Projekt & Kultur fra 2010 igennem, se på noter fra dette år og få skrevet beretningen om årets gang i GtU.

### Situationen i Niger

Udviklingen i Niger har jo igennem de seneste år været præget af uroligheder og klimaproblemer.

På det politiske plan er der (i hvert fald lige nu) optimisme efter et fredeligt præsidentvalg, hvor Mahamadou Issoufou opnåede et sikkert mandat og blev hyldet af sin modstander, der tabte valget.

Også parlamentsvalget forløb fredeligt, og præsidentens parti, PNDS, opnåede et solidt flertal i parlamentet.

Præsidentens udnævnelse af Brigi Rafini som regeringsleder kan glæde tuareger og andre folkeslag i det nordlige Niger. Han kommer fra Agadez-regionen og har en lang karriere inden for administrationen bag sig.

Og i oktober i år bliver der en folkeafstemning om en ny forfatning.

Vi kan så håbe, at disse fremskridt også kan medvirke til, at landet fremover kan modtage besøg fra udlandet. I slutningen 2010 var det planen, at Jørgen Olsen med familien (Birgitte, Kristian og Laura) skulle aflægge besøg i Niger, blandt andet i forbindelse med at vores projekt i Amataltal sluttede med udgangen af året efter 3 perioder fra 1999 og frem.

Desværre blev besøg i Niger stærkt frarådet fra flere sider på grund af risikoen for gidseltagninger, og som det fremgik af februarnummeret af Projekt & Kultur besøgte familien i stedet Burkina Faso, da de bestemte, at de ville til Afrika.

Det blev blandt andet med besøg hos burkinske Emmaus-organisationer og besøg hos andre producenter af kunsthåndværk, ikke mindst "Fil Bleu" (= Den Blå Tråd), og jeg vil gerne takke familien for jeres fine beretninger om besøget.

Men situationen i Niger er stadig af en sådan karakter, at det kan være meget vanskeligt at indlede nye samarbejder. Vi har haft en dialog med Amataltal om et eventuelt nyt projekt, og den dialog er, mens disse linjer skrives, strandet på blandt andet manglende dokumentation og en

vurdering af projektets omfang. Vi vil i løbet af det næste års tid prøve at finde ud af, om der er muligheder for nye indsatser, da der jo er nok at gå i gang med i Niger. Det kunne f. eks. være i et større geografisk område, der omfatter både Amataltal-zonen og nogle naboområder; men dialog udelukkende baseret på skriftlighed og uden at mødes er rigtigt svært.

En overvejelse er derfor, om vi eventuelt kan invitere personer fra Niger til Danmark, hvis det ikke kan lade sig gøre at rejse til Niger. Endelig kunne det tænkes at satse på et projekt i et mere sikkert land i regionen.

### Amataltal-projekterne

Som nævnt er den 3. periode af det Danida-finansierede projekt i Amataltal afsluttet i 2010, og vi har fået rigtig fine evalueringer, dels i 2009 fra Mouhamed Bâ og så i slutningen af 2010 af Dr. Idé Tahirou, der har fulgt projektet i en årrække.

Netop nu er vi i gang med at skrive afsluttende rapport og udarbejde det afsluttende regnskab for projektets sidste fase, og vi kan glæde os over at langt de fleste af de opstillede mål er nået – og her må jeg tilføje: på trods af de svære vilkår, der hersker i Niger.

Vi kan se tilbage på mange års samarbejde med kooperativet og mange prægtige personer i området. Hvis vi tæller sammen, hvor stort et beløb, vi har støttet udviklingen i området med, ikke kun fra DANIDA, men også fra tipsmidler, fonde, private bidrag mv., når vi op på 13.241.107 kr., hvilket jeg synes er imponerende for en organisation af GtU's størrelse, så en stor tak til alle både i Danmark og Niger, der har arbejdet hårdt herfor.

Specielt vil jeg endnu en gang takke Karl-G. Prasse for hans store arbejde; det var Karl, der bragte os i forbindelse med Amataltal og sin samarbejdspartner igennem en årrække, Ghabdouane Mohamed. Ghabdouane har i alle årene været den gennemgående samarbejdspartner, og han har også en enkelt gang besøgt Danmark.

Karl-G. Prasse har meddelt, at han trækker sig som aktivt medlem; men jeg er sikker på (og håber) at Karl fortsat vil følge os og give input.



## Dialogturismeprojektet

Som I har kunnet følge med i i Projekt & Kultur og i min beretning sidste år, blev vi desværre nødt til at lukke dialogturismeprojektet på grund af uregelmæssigheder.

Dette gav anledning til, at vi i foråret sendte en mission af sted til Niger med ekstern konsulent Kristina Due, medlem af arbejdsgruppen vedr. Diffa-regionen Per Christian Hougen og daværende bestyrelsesmedlem Jørn Kirkegaard. Missionen gjorde et meget stort stykke arbejde og fik en række ting på plads, og i de følgende måneder fik vi lavet afsluttende rapport og regnskab, der nu er indsendt.

En stor tak til Kristina, Per Christian, Jørn og alle andre, der har lagt masser af kræfter i at få afsluttet et mislykket projekt; det er aldrig det mest spændende.

## Vi er ikke alene

Vi har i foreningen mange gange talt om, at det er vigtigt at have en eksistensberettigelse, ikke bare i forhold til at drive projekter og indsamle midler, men også at gøre den 3. verden synlig for danskerne og at påvirke den verdensorden, som vi synes kunne være bedre.

Vores deltagelse i vores modernetværk Emmaus er fortsat med uformindsket styrke, og Jørgen Olsen stiller i dette forår op til Emmaus Internationals politiske udvalg, og er lige som disse linjer bliver skrevet, valgt; stort til lykke.

Det er også vigtigt for os, at GtU er synlig blandt andre og at vi kan hente inspiration andre steder fra; derfor er vi kollektivt medlem af diverse organisationer og vi har også kollektive medlemmer (andre organisationer) i GtU. I 2010 har vi deltaget i møder så forskellige steder som Uddannelsesnetværket, Ibis, Projektrådgivningen, Emmaus Europa, et uformelt nordisk Emmaus-møde, FN-forbundet, Tematisk Forum, Venskabsforeningen Danmark – Vestafrika, afro-art.dk, Axis og Ghana Venskabsgrupperne, og jeg vil gerne takke de GtU-medlemmer, der har været med og også de øvrige organisationer for godt samarbejde.

## Oplysning, kommunikation og information

På ”informationsfronten” har vi været aktive i årets løb i form af artikler i aviser og blade, blogs, mange gode, informative og spændende artikler i Projekt & Kultur, på vores hjemmeside og også formidlet viden gennem foredrag.

Vi har derudover deltaget i en række salgsudstillinger mv. i årets løb med salg fra vores lille blandede u-landhandel; varerne kan også ses på vores hjemmeside under punktet [www.gtu.dk/vareoversigt.htm](http://www.gtu.dk/vareoversigt.htm)

Inspireret af debatten på Emmaus Europas generalforsamling i Bruxelles i oktober 2009 tog vi i 2010 tråden op fra vores gamle introhæfte, **Emmaus – dialog og livsstil** og begyndte at bringe artikler om sidstnævnte, et emne hvor man i den grad kan sige, at Emmaus – på grund af livsformen i Emmaus-samfundene – har noget at byde ind med.. Vi fik en person udefra til at skrive **Fra danske bofællesskaber til globale solidaritetsbevægelser - bæredygtighed gennem konkrete eksempler og indstilling**, nemlig Mads Leth Felsager Jakobsen fra bofællesskabet Overdrevet. Mads har selv oversat artiklen til engelsk med henblik på udbredelse i Emmaus, og vil skal herefter prøve at finde oversættere til fransk og spansk.

På generalforsamlingen skal vi som tema drøfte, om vi kan forbedre vores kommunikations- og oplysningsarbejde; så tænk over, om du synes, der er steder, det kan gøres bedre/på en anden måde, og hvis du ikke kommer til generalforsamlingen, så send os dine tanker.

## Medlemstal og økonomi

Vi er for tiden **177 medlemmer**, så der er fortsat plads til nye; men jeg synes, vi i de senere år har fundet en god arbejdsdeling i foreningen med 3 arbejdsgrupper (hhv. Agadez, Diffa og Emmaus) foruden bestyrelsen og samtidig mange, der deltager i ”ad hoc – opgaver” som oversættelser, salgsudstillinger, møder, artikelskrivning osv. Så tak til jer alle for den indsats, der er gjort i 2010; uden jer var foreningen fattigere.

Foreningens økonomi er fortsat sund med et underskud i 2010 på ca. 20.000 kr. (som også var forventet) og en egenkapital på ca. 85.000 kr., som vil blive udfordret de kommende år, hvor vi måske ikke har større projekter, men vi sætter tæring efter næring, og jeg er sikker på at GtU også er en aktiv organisation om 5 år.

Tak for private bidrag og bidrag fra hhv. Fonden af 17.12.1981 og FO-Århus i årets løb; alle bidrag er sendt til Niger og anvendt til gode formål.

**VEL MØDT PÅ GENERALFORSAMLINGEN  
DEN 12. JUNI!**

- Per A. Christensen.

## Nigers syvende republik

- af Poul Kruse, medlem af Genvej til Udviklings Agadez-arbejdsgruppe.

Den 7. april 2011 blev den nye præsident indsat i sit embede i Niger, og den militære junta overlod magten til et civilt styre. I tidsskriftet "Jeune Afrique" (= *Det Unge Afrika*) viser man et billede, hvor vinderen af præsidentvalget, Mahamadou Issoufou og taberen Seïni Oumarou står med hinanden i hånden, og hver især hylder den anden for indsatsen.

I en ledende klumme skriver François Soudan poetisk om den nye situation: Hvis der er noget land, hvor man ikke kunne forestille sig, at et sådant eventyr en dag ville finde sted, er det Niger. Denne rhombeformede kolos, hvor tre fjerdedele er ørken, og hvor der er tusinde kilometer til det nærmeste hav, hvor harmattanvinden i sæsonens otte måneders tørke fejer hen over landet, og hvor de politiske vinde har hærget på samme vis.

Hvorefter François opremser landets mange problemer i de år der er gået siden selvstændigheden - opstande og statskup, tørkekatastrofer, uranium-eventyr osv., for endelig at konkludere: Det er i denne gølle jord, at demokratitræet langsomt har slået rod for i dag at udfolde sig.

Den gennemsigtige procedure, hvorved overgangen fra juntastyre til demokratisk valgt parlament og præsident er foregået, har betydet, at omverdenen igen kan vise tillid til landet. EU har således allerede åbnet for forhandlinger om samarbejde og fornyet støtte til bekæmpelse af fattigdommen.

Og der er rigtig meget at tage fat på for det nye styre. Højaktuelt står Niger med et nyt flygtningeproblem. 500 kilometer fra den libyske grænse strømmer flygtninge til landsbyen, Dirkou. De kommer i overfyldte lastbiler på vej til Agadez.

Dirkou har længe været benyttet som station på flugtvejen for unge afrikanere fra Senegal, Mali og andre vestafrikanske lande, som håbede at nå Europa via Libyen. Nu strømmer de tilbage sammen med de libyske flygtninge der heller ikke har andre muligheder end at forlade landet. FN forventer, at op mod 60.000 flygtninge vil komme fra Libyen, mens kampene foregår.

Også projektkoordinator Ghabdouane Mohamed, Amatalet nær Agadez, har udtrykt sin holdning til Libyen-konflikten. Han håber ikke, at Gadaffi bliver fjernet, da han og hans land er de eneste, der har støttet og solidariseret sig med tuaregerne. "Men Gadaffi kunne jo godt være lidt mere demokratisk", indrømmer Ghabdouane.

Der er også tegn på, at det nye styre vil tage fat på landets problemer på en mere grundlæggende måde, end det forrige. Tandja-regimet søgte i højere grad at lægge låg på og skjule problemerne, hvilket gjorde den galoperende sultkatastrofe endnu værre, idet hjælpen kom sent i gang.

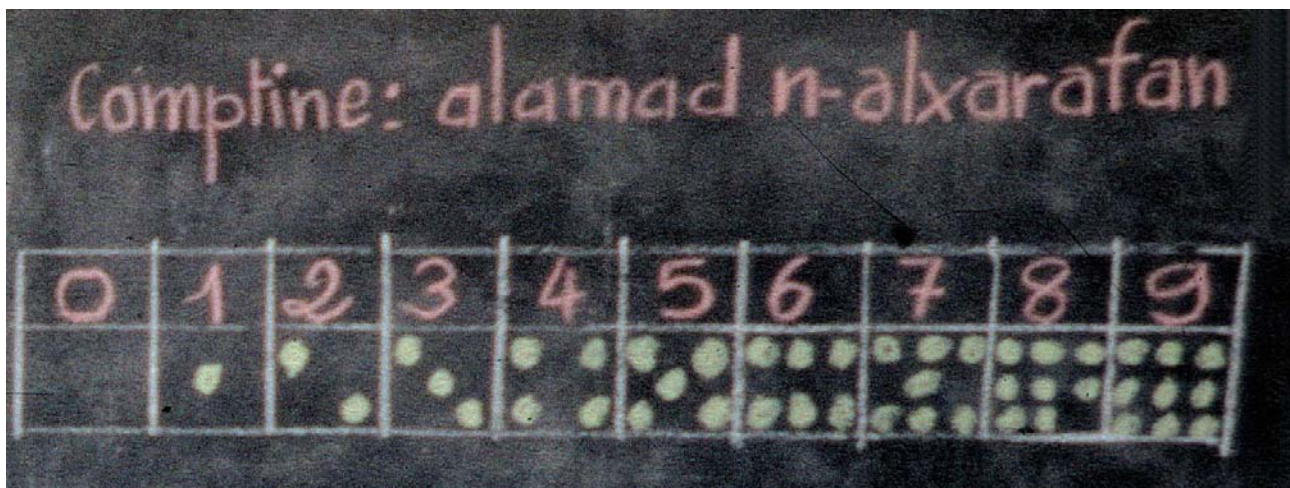
Allerede under militærets overgangsstyre erkendte man åbent, at der var store problemer med sult og fejlernæring i Niger, og nu er der taget fat på en mere langsigtet forebyggelse. I stedet for at afvente næste sultkatastrofe er man i færd med at planlægge en fortløbende indsats mod fejlernæring af børn mellem et halvt år og to år. Det sker i samarbejde med UNICEF, og Nigers sundhedsminister mener, at der er indhøstede erfaringer fra de sidste to alvorlige sultkatastrofer at bygge på.

Men også regler i den nye forfatning kan give uforudsete virkninger: Ved det nyligt afholdte valg blev Ghabdouane valgt til parlamentet; men en regel der skal sikre kvinder plads i de kommende råd og forsamlinger, betød, at Ghabdouane måtte afgive sin plads til en kvinde (det står i forfatningen, at når der er tre eller flere valgte fra en kreds, skal den ene være en kvinde). Denne "bivirkning" ved demokratiet er han ikke udpræget begejstret for.

Der er store forventninger til den 7. republik. Valgene er foregået uden problemer og i en fredelig atmosfære, som Peter Holm Jørgensen (*medlem af Venskabsforeningen Danmark-Niger*), der opholdt sig i Niamey i en uge under valgbehandlingen, beskriver det. Præsidenten er valgt med et solidt flertal, og hans parti (*vel nærmest en slags socialdemokrati*) har majoriteten i parlamentet og lægger op til samarbejde.

Vi ønsker held og lykke!

Artiklen bygger bl.a. på informationer fra bureauet "IRIN", der regelmæssigt bringer informationer og analyser foranlediget af FN.



På et udsnit af tavlen på Karl-G. Prasse – Skolen i Amataltal ses tallene forklaret: Tælleremse hedder "comptine" på fransk og "alamad n-alxarafan" på tuaregisk  
(foto: Ghabdouane Mohamed)

## Tuaregiske skolebøger

- v/Karl-G. Prasse, æresmedlem af GtU.

Efter afslutningen af GtU's egnsudviklingsprojekt i Amataltal, fase 3 (EiA3) kunne det være på sin plads at gøre status over produktionen af tuaregiske skolebøger under GtU's projekter. Som det vil være mange bekendt, har det ligget undertegnede, der er specialist i tuaregisk sprog, stærkt på sinde at skabe et udvalg af tuaregiske skolebøger til alle klassetrin i underskolen i Niger. I projektperioden har jeg medvirket til udgivelsen af følgende publikationer:

En **Alfabetiseringsbog** (Teghäre d-äkätäb), oprindelig forfattet af INDRAP<sup>1</sup>-instituttet i Niamey, revideret af undertegnede + projektkoordinator Ghabdouane Mohamed, udgivet i 2007 af Cargo-Verlag. Begynderbog.

En **Regnebog** (Ëlxisab), oprindelig forfattet af INDRAP-instituttet i Niamey, revideret af undertegnede + projektkoordinator Ghabdouane Mohamed, udgivet i 2011 af Cargo-Verlag. Begynderbog.

En **Eventyrbog** (Imäyyän d-ëlqissäten) i Ayr-dialekt, oprindelig indsamlet af Dagny Wahlström og Ghabdouane Mohamed + De katolske Søstre i Agadez, revideret af undertegnede + Ghabdouane Mohamed, udgivet i 2003 af Cargo-Verlag.

En **Nigers Historie** (Ättarix ën-Nijer), redigeret af undertegnede i samarbejde med Ghabdouane Mohamed og forskellige andre medarbejdere i Niger, for tiden til evaluering i Niger hos den samme kreds af medarbejdere samt en medarbejder ved INDRAP, Elghamis Ramada, og hos Mellemøst-instituttet i Leiden (prof. H.J. Stroomeer).

Arbejdet med disse tre bøger er delvis finansieret gennem Danidas bevillinger til GtU.

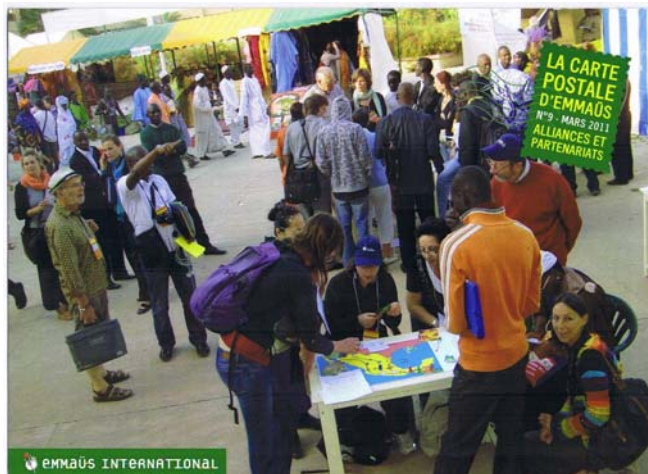
En samling **Prosatekster** i Hoggar-dialekt, læsbare i Niger og Mali, oprindeligt indsamlet af Charles de Foucauld for 100 år siden, retranskriberet af Karl-G. Prasse under medvirken af Akhmadou Jakal, udgivet i 2010 af Videnskabernes Selskab. Beskriver tuaregernes kultur i det 19. århundrede.

En **Digtsamling** i Hoggar-dialekt, læsbar i Niger og Mali, oprindelig indsamlet af Charles de Foucauld for 100 år siden, retranskriberet af Karl-G. Prasse under medvirken af Akhmadou Jakal, udgivet i 2010 af Videnskabernes Selskab. Afspejler tuaregernes kultur i det 19. århundrede.

Desuden er tidligere udgivet **Prosa- og Poesisamlinger** på nigeriske dialekter samt en grammatik i 4 bind over Hoggar-dialekten og en **ordbog** i 2 bind over Niger-dialekterne.

Endelig er udgivet en **Lærebog i tuaregisk for europæere**, Karl-G. Prasse: Tuareg Elementary Course, i 22 lektioner + tuaregisk-engelsk og engelsk-tuaregisk vokabular (Leiden, 2010).

<sup>1</sup> L'Institut National de Documentation, Recherche et Application Pédagogique = Det Nationale Institut for Dokumentation, Forskning og Anvendt Pædagogik, Niamey.



(foto: Emmaus International)

## En anden verden er mulig!

- af Luis Tenderini, Brasilien, en af de fire amerikanere i Emmaus Internationals repræsentantskab
- oversat af Dorthe Lindahl
- fodnoter af Jørgen Olsen.

Det 11. Verdens Sociale Forum (VSF) fandt sted fra den 6. til den 11. februar i Dakar i Senegal. VSF giver organisationer fra det civile samfund over hele verden mulighed for at mødes og foreslå alternativer til den økonomiske politik og aktuelle uretfærdige situationer for at fremme en "anden" verden. I år deltog mere end 50.000 personer i VSF: Emmaus International (EI) var der for at vise sin praksis og fremsætte sine forslag.

### En anden verden er mulig!

VSF er et mødested for refleksioner og debat for tusindvis af mennesker. Med udgangspunkt i deres erfaringer inden for politiske, økonomiske og sociale emner fremsætter deltagerne forslag; det er ikke en besluttende forsamling. For EI, som er engageret i kampen mod uretfærdighed og fattigdom i 36 lande, var det derfor meget vigtigt at deltage aktivt. En delegation på otte personer fra EI var til stede for at sætte fart i og deltage i debatterne. Det gav mulighed for sammen med andre organisationer at skabe en social styrke, der er i stand til at foreslå alternativer til regeringernes beslutninger og at knytte kontakter for bedst muligt at være en del af tiltaget.

Der var arrangeret workshops om temaerne vand og fri bevægelighed. I forbindelse med det sidste tema blev EI's bog *Visum til verden* præsenteret.<sup>1</sup>

Konkrete initiativer kan opstilles: organisering af en international konference om fri bevægelighed, indførelse af et pas for universelt statsborgerskab, udvikling af verdenscharteret for migranter ... En liste over forslag blev fremlagt for komitéen, der organiserede forummet.

Hvad angår temaet vand, var VSF en anledning til at sætte sig ind i de mange løsninger, der findes lokalt for at imødegå vanskelighederne med adgang til vand på teknisk niveau såvel som principperne for driften. EI's vandprojekt i Nokoué (Benin)<sup>2</sup> var en formidabel konkret demonstration af vigtigheden af en offentlig drift af vandet! Emmaus vil i øvrigt støtte organisationen af et alternativt forum om vand i 2012.

Til sidst var pressen meget tilstedeværende. Det medvirker til at informere offentligheden og at synliggøre temaer, der er lidet eller slet ikke fremme i medierne: journalister er meningsdannere. Og det er op til en bevægelse som vores at foreslå sociale forandringer!

.....

For at kende kalenderen for de internationale mobiliseringer:  
[s.melchiorri@emmaus-international.org](mailto:s.melchiorri@emmaus-international.org)  
 Mere om EI på [www.emmaus-international.org](http://www.emmaus-international.org)

På [www.u-landsnyt.dk](http://www.u-landsnyt.dk) har Ingeborg Gaarde blogget om VSF, bl.a. på [www.u-landsnyt.dk/blog/29/b-nderne-mobiliserer-sig-p-world-social-forum](http://www.u-landsnyt.dk/blog/29/b-nderne-mobiliserer-sig-p-world-social-forum)

[www.gtu.dk/PK103-27.pdf](http://www.gtu.dk/PK103-27.pdf)

<sup>2</sup> bl.a. omtalt i Projekt & Kultur nr. 105, [www.gtu.dk/PK105-5.pdf](http://www.gtu.dk/PK105-5.pdf) og i nr. 94, [www.gtu.dk/emmaus\\_vandprojekt.htm](http://www.gtu.dk/emmaus_vandprojekt.htm)

<sup>1</sup> Anmeldt i Projekt & Kultur nr. 103, side 27,

## Født i et smørhul - med trang til at hjælpe



- af Kirsten Skovbo,  
billedkunster.

### Barndom

Jeg er født i Birkerød 1944 i krigens sidste tid og havde forældre, der fortalte, hvordan de sugede på lappen med rationering, mørklægning og mangel på brændsel til deres lille kakkelovn. At de vågnede med is på dynerne, har jeg dog svært ved sætte mig ind i! Men jeg husker tydeligt hvordan alt, både tøj og mad, blev anvendt til mindste lap og krumme! Intet måtte gå til spilde. Af min far lærte jeg at vende madpakkepapiret og bruge det flere gange. Disse påvirkninger i min opvækst sidder så fast i mig, at jeg sparer på alt lys, vand og varme, etc.

Ja endog som kunstner, sparer jeg på den dyre farve og jeg bliver helt svedt, når jeg på f. eks. kurser ser, hvordan andre, yngre, bruger los og smider væk! Engang blev jeg skældt huden fuld på Århus Kunstakademi, fordi mit modelmaleri endte med brune farvenuancer, hvor det ellers var påbegyndt i andre farver. Da lærerinden undrede sig, kom det spagt: "Det er fordi der var så mange rester brune farver på min palet, som jeg ville bruge op i stedet for at smide dem ud!" Lærerinden himlede og skreg højt: "Tror du, det er et discountfirma det her?" Men JEG var da godt tilfreds med resultatet alligevel!

### Uddannelse

Mine forældre lærte mig også via deres eksempler at drage omsorg for min næste. Som purung læste jeg de store filosofier. Men red også med en veninde på hestehandlerens vilde krikker. Af hende lærte jeg også at sætte stor pris på naturen, idet hun trak mig ud på løbeture inde i de dybe tyste skove. Jeg tog en

treårig uddannelse som blomstermaler på Den Kgl. Porcelænsfabrik, blev forfremmet til unikamaler, så jeg selv måtte få ideerne, men savnede hårdt at mærke vejr og vind! Trangen til at mærke hvad mine egne vinger kunne bære var stor! Fortsatte da som fri kunstner på Glyptotekets tegneskole om vinteren, med små tilfældige jobs her og der, for at klare dagen og vejen om sommeren.

### En god ballast

Det var i den periode jeg hørte om en pater i Frankrig, Abbé Pierre, der sendte en appel ud til unge i overskudslandene i Europa om at give en hånd med i Emmaus! Hans hus var for stort, så han indrettede det til en slags åbent mødecenter for organisationen En Verden, som han var formand for i en årrække i fyrreerne. I begyndelsen for omvandrende unge studerende og turister; men snart ankom også flere og flere hjemløse, så Abbé Pierre måtte sætte yderligere krigsfangebarakker op. I årene derefter blev der, både i Paris og andre steder i Frankrig, senere også i det øvrige Europa og i andre verdensdele, indrettet det ene Emmaus-samfund efter det andet, hvor man levede af at indsamle, sortere og sælge brugte sager og ind imellem fik overskud til forskelligt hjælpearbejde.

Ideen tiltalte en malervereninde og mig, så vi knoklede på Tuborg Bryggeri i nogle måneder for at tjene hurtige penge til rejsen! Pakkede vor ransel og en fransk parlør. Ingen af os kunne ét ord fransk. Efter nogle få dage i Paris, hvor vi tegnede på de små cafeer, ankom vi i 1966 på en fastlagt dato til en nedlagt skole i en by i Loire-dalen.

### Blomsterhelvedet

Spændte afventede vi vore første arbejdsopgaver. En ældre rynket klunser førte os straks til de store sovesale, pegede på væggene og via en tolk bad han os dekorere de tomme vægge med blomsterbilleder. Vi gloede dumt. Var det, hvad vi var kommet her for? Men vi gik i gang. Senere har andre unge frivillige betegnet disse rum som: "blomsterhelvedet"!

(fortsættes side 14)

## Født i et smørhul med trang til at hjælpe

(fortsat fra side 13)

Derefter var det ud at gå med håndkærrer, hvor vi hentede alt, hvad folk kunne undvære.

Vi fik præsenteret et citat af den tyske forfatter Bertolt Brecht (1898 – 1956): ”Hos de øverste anses det for simpelt at tale om mad. Det skyldes at de har spist.”

## Vi samlede alt fra fine damekjoler til jern, klude, papir og fedtede cykelkældre

Her gjaldt ikke fine fornemmelser. Vi blev udsat for lidt af hvert. Tømte lofter med fantastisk dyre fine kjoler og alt der imellem. Men blev dog ikke sendt ud på de store stinkende affaldsdynger, hvor de ældre klunsere gik og rodede i affaldet, undtagen vi selv bad derom!

Vi var altid godt sultne og blev beværtede med Frankrigs bedste landbokogekunst, idet byens damer var hidkaldt for at lave vores mad. Den stod dagligt på 4 retter samt café au lait: en stor skål halvt kaffe, halvt mælk. Og hver uge fik vi som løn en pakke cigaretter, som jeg gav videre! Vi måtte benytte byens svømmehal; men der var PÅFALDENDE aldrig ret mange andre end OS i vandet! Forståeligt så møgbeskidte vi altid ankom – lige så det støvede, med lopper hoppende fra vort tøj og hår!

Bagefter sorterede vi det indkomne gods, hvor vi reparerede og pudsede det fint op. Det blev solgt på loppemarked, bric-à-brac, som det hedder på fransk. Nogle af tingene måtte vi selv beholde; men jeg måtte desværre pænt aflevere en pragtfuld stor zigøjnerkjole igen, fordi jeg ikke kunne stoppe den ned i min kuffert! Har adskillige år efter taget revanche! Har syet sådanne egne kjoler og lært at danse med dem.

## På ramassage med klunserne

Ramassage er det franske ord for indsamling; men det blev det ord, vi brugte, når vi talte dansk med hinanden. Det forløb fint, idet de jo var fagmændene, der kendte arbejdsgangen og gik forrest, når der skulle slæbes hårdt!

Det blev gensidigt frugtbart, idet deres hverdag blev afbrudt af noget fremmed og spændende udefra. De følte godt ved at lære os noget og tog kærligt imod os. Men der var en afgørende forskel på os. Vi unge kom med vore romantiske følelser, men for dem var lossepladsen deres eneste håb om, at Emmaus ville slå rod og blive det sted, hvorfra Abbé Pierres tanker kunne udgå: ”Jeg beder dig: Hjælp hver gang - de andre!”

## Bogen Operation Emmaus

Først nu i skrivende stund – så mange år senere – ser jeg, at netop de klunsere, som min veninde og jeg arbejdede sammen med, er afbilledet i bog ”Operation Emmaus” af Flemming Chr. Nielsen! Vi kendte både Robert og Jules. På et af mine fotos ses førstnævnte, da vi lavede sjov i pauserne med at klæde os ud i alt det tøj vi fandt! Et foto af Jules har jeg desværre ikke kunnet finde, men han ses på side 81 i bogen.

Jules havde spillevende nøddebrune skørtejægerøjne, som han flittigt brugte. Dog uden at være påtrængende, men jeg husker en sjov episode med ham. Vi havde opdelte pige- og drengebaderum. Så en dag, hvor alle vi tøser stod spliterravende nøgne og forsøgte at vaske os ved store gamle håndkummer, blev døren revet op og vi hørte Jules råbe: ”Bare rolig - luk øjnene, imens jeg lige løber igennem!” Når vi skulle rejse hjem til Danmark igen, kunne vi altid være sikre på at få et kæmpe kindkys af ham, samt et hurtigt stjålet kys på munden!

Vi fik også som løn ture ud i det fri. Blev kørt i store busser ud til store, smukke, gamle slotte i Loire-dalen. Et af dem har jeg tegnet, selv om der ikke var ret lang tid dertil! Hvor vi fik madpakker og termokaffe med. Dette var utroligt dejligt, hvor vi samtidig kunne få tiltrængt hvile i vore udmattede muskler.

Engang, hvor jeg entrede ned ad en smal trappe med hænderne fulde af alskens ragelse, smuttede min fod, og jeg faldt nogle trin ned. Det betød dages pause med en indbunden forstuvet fod. Ærgerligt at måtte stoppe med at gå ud med håndkærrerne; for det var altid mægtig sjovt, om vi i det hele taget kunne finde tilbage til lejren igen. Så måtte vi sørge for at gå ud med nogle, der talte fransk!



Kirsten tegnede dette gamle slot efter inspiration fra udflugterne langs Loire-floden.

I stedet sad jeg så i dagevis og pudsede og reparerede de indkomne sager! Men når jeg var i lejrene i flere måneder, gjorde det ikke så meget! Vi blev flyttet lidt rundt.

### **Mother Teresas Operation Tørmælk**

De to store personligheder, Mother Teresa og Abbé Pierre, havde samme mål, at hjælpe deres næste i nød. Så de penge, vore indsamlede ting og sager indbragte, blev delt i to portioner: Henholdsvis til lokalt socialt arbejde og til "Operation Tørmælk" til børn i Indien.

### **Abbé Pierres besøg**

Men når vi så fik besøg af Abbé Pierre, som drog rundt og talte til os i de forskellige lejre, fik mit humør et stor hip opad igen! Mage til karismatisk person stående der, hælende til sin evige stok, i sin store uldne mørke kappe, skal man lede længe efter! Hans ansigts udstråling var hele rejsen og det hårde arbejde værd!

Selv om jeg ikke forstod et muk af, hvad han talte om, var jeg ganske henrevet. Det var et af mit livs højdepunkter!

Jeg vil aldrig glemme hvad jeg mødte i hans lejre af medmenneskelighed og varme.

### **Mit liv derefter**

blev altid levet efter, hvad mine gode forældre havde startet op i min sjæl, og som jeg mener, er udtrykt på bedste måde, som Abbé Pierre har formet et vers i Boris Simons bog "Abbé Pierre og klunserne i Paris: "Hvis det "at elske min næste som mig selv", ikke betyder at hjælpe ham før mig, hvis han er mindre lykkelig end jeg, hvad betyder det så?"

### **Tilbage i Danmark og deltage i oprettelsen af værested for unge**

I Århus satte nogle pædagoger og vi andre os til at oprette et værested for unge hjemløse kaldet "Trappen". Der arbejdede jeg som frivillig, hvor vi istandsatte lokaler, malede møbler, osv. Det gik længe helt godt, hvor vi delte arbejdet imellem os. Og der kom unge hjemløse, som nød godt af et varmt måltid mad, hygge og vejledning. Men bedst som vi syntes at nu havde vi fået fod på det, afmeldte Århus kommune det hele! Det var en underlig følelse at stå tilbage med!

Så derfor blev jeg meget glad, da jeg på et Afrika-marked i Århus i august 2009 fandt ud af, at Emmaus stadig trivedes lyslevende i bedste velgående her i Danmark. Min veninde var godt nok gået videre med Abbé Pierre - arbejde, efter vi rejste hjem; men livet havde bud efter mig på mange andre fronter!

### **Interviewet til Hus Forbi**

Da Abbé Pierre døde for nogle år siden, blev jeg interviewet til hjemløseavisen "Hus Forbi", hvor jeg fortalte om vor tur for 45 år siden, lige som jeg gør det her. Der blev taget fotos af mig som nuværende klunser i mit eget hjem proppet med spændende genstande sammen med mine malerier! At jeg var en gang klunser - stadig klunser! Men først nu, hvor jeg har tilsluttet mig Emmaus igen her så mange år efter, glæder jeg mig til, atter igen at klunse eller andet for andres ve og vel! Men først nu - er jeg begyndt at lære fransk, som er et smukt klingende sprog.

*afsender:* Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

**B**

